

İ.T.Ü.

13 Ağustos 2007

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI

SAYI : B.30.2.İTÜ.0.70.82.00/ 3646

KONU: 5018 sayılı Kanun Çerçevesinde Sorumlu Tutulacak Görevli ve Yetkililerin Belirlenmesi Hakkında Sayıştay Genel Kurulu Kararı hk.

GENELGE

2007/ 3

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde, Sayıştayca yapılan incelemeler sonucunda kamu zararı tespit edildiğinde ve kamu kaynağının verimli, etkin ve ekonomik kullanılmadığı saptandığında, sorumlu tutulacak görevli ve yetkililerin belirlenmesi hususundaki tereddütlerin giderilmesi amacıyla 14/6/2007 tarih ve 5189/1 No:lu Sayıştay Genel Kurulu Kararı yayımlanmıştır.

Söz konusu Kararda vurgulanan hususlar aşağıda belirtilmiştir.

I-HESAP VERME

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Hesap Verme Sorumluluğu" başlıklı 8 inci maddesinde "Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların yetkili kılınmış mercilere hesap vermeleri zorunludur." denilmektedir.

Yine aynı Kanunun 68 inci maddesinde dış denetimin, kamu idaresi hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, mali tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetimi ile kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre hesap verme iki bölümde değerlendirilmiştir.

1-Yönetim Dönemi Hesabının Verilmesi

Uygunluk denetiminin ve hesap yargısının temelini muhasebe birimi hesaplarının oluşturduğu bu nedenle muhasebe yetkililerinin yönetim dönemi hesabının verilmesinden Sayıştaya karşı birinci derecede sorumlu olacakları belirtilmiştir.

2-Kamu İdaresi Hesabının Verilmesi

Ayrıca Kararda, kamu idaresi hesabının kuruluşun konsolide hesabı olduğu ve mali denetim ve performans denetiminin konusunu oluşturduğu belirtilmiştir. 5018 sayılı Kanununun 61 inci maddesinde muhasebe yetkililerinin gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine vermeleri gerektiği aynı Kanununun 60 ncı maddesinde, bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabı ile mali istatistikleri hazırlamak, idarelerin faaliyet raporunu hazırlamak mali hizmetler biriminin görevi olarak gösterildiği, yine aynı Kanununun 76 ncı maddesinde ise **kamu idareleri ve görevlilerinin, muhasebe ve raporlama işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeleri denetimle görevlendirilmiş olanlara ibraz etmek, görevin sağlıklı yapılmasını sağlayacak önlemleri almak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek zorunda oldukları** hükümleri uyarınca kamu idare hesabının verilmesi hesap vermenin temel unsuru olarak değerlendirilmiştir.

II-SORUMLULUK

5018 sayılı Kanununun yönetim dönemi hesabı ve buna bağlı olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider ve mal hesapları ile bu hesaplara ilişkin işlemlerin doğruluğu ve kanunlara uygunluğu yanında, kamu idaresi hesabıyla kuruluşun tüm mali ve idari performansının esas alındığı ve hesap verme sorumluluğunun da bu bağlamda düzenlendiği hususuna yer verilmiştir.

III-SORUMLULAR

Kararda 5018 sayılı Kanun da bakanlar, üst yöneticiler, harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri olmak üzere dört grup sorumlunun belirlendiği ifade edilmektedir.

Buna göre, Üniversitemizde sorumluların kimler olacağı Kararda belirlendiği çerçevede aşağıda belirtilmiştir.

Üst Yöneticiler

5018 sayılı Kanununun 11 inci maddesi gereğince Üst Yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana karşı sorumludurlar. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre Üst Yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getireceklerdir.

Kararda ayrıca, “Üst Yöneticilerin özel kanunlardan doğan Sayıştaya karşı mali sorumluluklarının olabileceği gibi, münferit bir olayda sorumluluklarına hükmedilmeleri de gerekebilir.” ifadesi yer almaktadır.

yapılan ödenek aktarmalarında, harcama yetkisinden doğan sorumluluğun, ödenek aktarılan birimin en üst yöneticisine ait olacağına karar verilmiştir.

d)Vekalet Görevi Nedeniyle Yetki Devrinde Harcama Yetkisinden Doğan Sorumluluk

Kanunda öngörülen harcama yetkilisinin izin, hastalık ve geçici görev gibi sebeplerle görevlerinde bulunmadığı durumlarda, bu kişilerin yerine, mevzuatlarında öngörülen usulle vekaleten atanan kişi asilin tüm yetki ve sorumluluklarını taşıyacağından harcama yetkisinde kullanılacaktır. Bu nedenle, harcama yetkilisinin yerine, mevzuatında öngörülen usullere uygun olarak vekaleten atanan görevlinin, vekalet ettiği göreve ait harcama yetkisini kullanmasından doğan sorumluluğun bu görevi vekaleten yürüten görevliye ait olacağı ifade edilmiştir.

3- Gerçekleştirme Görevlileri

5018 sayılı Kanununun 33 üncü maddesinde yer alan "Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine, işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevini yürütürler. Gerçekleştirme görevlileri, bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar" hükmü gereğince bir mali işlemi gerçekleştirmede görevli olanların sorumluluğunun belirlenmesinde, gerçekleştirme işlemi yapan memurun, yetkili ve görevli olması ve yapılan giderinde bu görevli tarafından düzenlenip imzalanan belgeye dayanıyor olması zorunludur denilmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğu aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

a)Ödeme Emri Belgesini Düzenlemekle Görevlendirilen Gerçekleştirme Görevlisinin Sorumluluğu

Asli bir gerçekleştirme belgesi olan ödeme emri belgesini düzenleyen sıfatıyla imzalayan gerçekleştirme görevlisi düzenlediği belge ile birlikte harcama sürecindeki diğer belgelerin doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan harcama yetkilisi ile birlikte sorumlu tutulacaktır.

b)Ödeme Emri Belgesine Eklenmesi Gereken Taahhüt ve Tahakkuk Belgelerine İlişkin Sorumluluk

Ödeme emri belgesine eklenmesi gereken taahhüt ve tahakkuk işlemlerine ilişkin fatura, beyanname, tutanak gibi gerçekleştirme belgelerini düzenleyen veya bu belgeleri kabul eden gerçekleştirme görevlileri, bu görevleriyle ilgili olarak yapmaları gereken iş ve işlemlerle sınırlı olarak harcama yetkilisiyle birlikte sorumlu olacaktır.

c)Kurul, Komisyon veya Benzeri Bir Organca Düzenlenen Gerçekleştirme Belgelerinde Sorumluluk

Mevzuatına göre oluşturulan kurul, komisyon veya benzeri bir organ tarafından düzenlenen keşif, rapor, tutanak, karar veya ödemeye esas benzeri belgelerden doğacak sorumluluğa, işlemi gerçekleştiren ve bu belgeyi düzenleyip imzalayan kurul üyeleri de dahil edilecek ve bu işlem nedeniyle harcama yetkilisiyle beraber sorumlu tutulacaklardır.

d)Elektronik Ortamda Oluşturulan Ortak Veri Tabanına Bilgi Girişine Esas Olacak Belgelere İlişkin Sorumluluk

Elektronik ortamda oluşturulan veri tabanından yararlanılarak yapılacak harcamalarda, sisteme girilecek verilerin bulunduğu belgeleri düzenleyen ve imzalayan görevliler, bu işlemle ilgili gerçekleştirme görevlisi olarak kabul edilecek ve yaptığı işlemlerden harcama yetkilisi ve sorumluluğu bulunan diğer gerçekleştirme görevlileriyle birlikte sorumlu tutulacaklardır.

Muhasebe Yetkilisinin Görev ve Sorumlulukları

Söz konusu Kararda; muhasebe yetkilisinin kuruluş muhasebesinin genel düzenlemesi ve yönetim dönemi hesabını verilmesi bakımından bu görevlinin özel bir yeri ve işlevi olduğu belirtilerek bu görevlinin sorumluluğu ayrıca değerlendirilmiş bulunmaktadır.

a)Muhasebe Yetkilisinin İmza Kontrol Görev ve Sorumluluğu

5018 sayılı Kanununun 61 inci maddesi uyarınca muhasebe yetkilisinin, ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve ekli belgeler üzerinde yetkililerin imzasını arama yükümlülüğü bulunmaktadır. Buna göre, **ödeme emri belgesi üzerinde harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisinin imzaları olmakla birlikte, ödeme emri eki belgeler üzerinde herhangi bir imza eksiği varsa muhasebe yetkilisi ödeme emri belgesi üzerinde imzası bulunan harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisiyle birlikte, bunlardan yalnızca birinin imzası varsa onunla birlikte, ikisinde imzası yoksa tek başına sorumlu** tutulacaktır.

b)Ödemeye Esas Belgelerin Eksikliği ve Maddi Hata Bulunması Durumunda Sorumluluk

Ödemeye esas teşkil etme niteliği bulunan, fakat gider evrakı arasında yer almayan bir belge nedeniyle ortaya çıkan kamu zararı ile giderin taahhüt ve tahakkuk aşamalarına ait olup çeşitli gerçekleştirme görevlilerinin kendi yasal görevleri çerçevesinde düzenledikleri ve imzaladıkları belgelerdeki açık ve kolayca görülebilen ve yorum gerektirmeyen maddi hatalardan muhasebe yetkilisi, harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisiyle birlikte sorumlu olacaktır.

c)Muhasebe Yetkilisinin Gideri Hak Sahibine Ödeme Görevi

Hak sahibi olmayan kişilere ödeme yapılması nedeniyle ortaya çıkan kamu zararından, doğrudan ve tek başına muhasebe yetkilisi sorumlu tutulacaktır.

d)Muhasebe Yetkilisinin Gelir ve Alacakları Tahsil Görevi

5018 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütmek muhasebe biriminin görevleri arasında sayılmıştır. İdarelerce ilgili kanunlarına göre tarh ve tahakkuk

ettirilerek tahsil edilebilir hale gelmiş kamu gelir ve alacaklarının takip ve tahsil edilmesinden muhasebe yetkilisinin tek başına sorumlu olacağı ifade edilmiştir.

Bu açıklamalar doğrultusunda ve kamu kaynağının kullanılmasının genel esasları çerçevesinde Üniversitemiz harcama birimlerinin gerekli özen ve dikkati göstermelerini önemle rica ederim.

Prof. Dr. H. Faruk KARADOĞAN
Rektör

Ek: Sayıştay Genel Kurul Kararı